

AL. IORDAN

Constantin Berariu

Schiță biografică

Extras din revista „Junimea Literară” Anul XIX, No. 1—4
ianuarie—Aprilie 1930

Cernăuți 1930

Institutul de Arte grafice și Editură „Glasul Bucovinei”

AL. IORDAN

Constantin Berariu

Schiță biografică

Extras din revista „Junimea Literară” Anul XIX, No. 1—4
ianuarie—Aprilie 1930

Cernăuți 1930

Institutul de Arte grafice și Editură „Glasul Bucovinei”

14104

<https://biblioteca-digitala.ro>

CONSTANTIN BERARIU SCHIȚĂ BIOGRAFICĂ

de Al. Iordan

Părea că printre nouri s'a fost deschis o poartă,
Prin care trece albă regina nopții moartă —
O dormi, o dormi în pace printre făclii o mie
Și în mormint, albastru și'n pânze argintie.

M. Eminescu

* * *

În dimineța zilei de 12 Noembrie 1929, când pe culmile munților încep să se ivească primele raze ale soarelui întâmpinate de cântecul cocoșilor, vestitorii dimineții; în ziua de 12 Noembrie la ora 5 dimineța și-a luat rămas bun, dela toți și tot ce-l înconjura, Constantin Berariu, pornind pe drumul

veșniciei.

Descendent dintr'o familie de preoți, Constantin Berariu a cunoscut mai mult zilele de restriște decât pe cele bune.

Strămoșul său Ieremia Berariu cobora dintr'o familie de grăniceri bănățeni, și s'a așezat la Șcheia pe timpul generalului Enzenberg.

Autoritățile școlare au schimbat numele de familie fiilor săi Nicolae și Alexandru, din Berariu în cel de Ieremievici, în timpul când aceștia erau elevi.

La anul 1868, Artemie Ieremievici, tatăl lui Constantin Berariu, în vârstă de 34 ani, reclamă și obține adevăratul său nume de Berariu, pe care-l lasă moștenire descendenților săi.

Cu 7 ani înainte, la 1861, Artemie s'a căsătorit cu Iuliana, fica parohului Samuil Morariu=Andrievici din Ceahor, mitropolitul de mai târziu Silvestru.

În casa lui Artemie, în Ceahor, care urmă socrului său la parohie, s'au preparat pansamente pentru răniții noștri din războiul pentru independență, și tot în casa sa a fost primit generalul Zadik, comandantul trupelor române de ocupație în Bucovina.

Fără a se avânta în viața politică, Artemie Berariu, cu fapta și cu vorba a încurajat orice mișcare naționalistă în Bucovina, pe care a avut fericirea s'o vadă alipită la Patria-Mumă, el închizând ochii pentru vecie la 15 Septembrie 1922, în etate de 88 ani.

La nouă ani după căsătoria lui Artemie cu Iuliana, în anul 1870 a văzut lumina zilei fiul acestora în satul Ceahor.

De tânăr, de pe timpul studenției chiar, Constantin Berariu se avântă în mișcările naționaliste angajate în contra guvernatorului Bucovinei, Burguignon și apără cu multă căldură culorile naționale românești.

În broșura sa „Tricolorul românesc“ care apăru la Cernăuți în anul 1901, Constantin Berariu, face un scurt istoric al tricolorului românesc, arătând că pentru prima oară îl întâlnim sub domnia Mariei Thereza, la 2 Noembrie 1765:

La această dată ordinea culorilor era : albastru, galben, roșiu.

Această ordine a culorilor a variat în diferite timpuri până la 1866, când s'a statornicit ordinea pe care o cunoaștem astăzi cu toții.

În literatură, Constantin Berariu debutează cu câteva poezii pe care le publică în „Încercări Literare“, continuând apoi o serie de foiletoane la ziarele „Gazeta Bucovinei“, „Patria“ și „Deșteptarea“.

Articolele sale politice, publicate în citatele ziare, reprezintă punctul intrasigent românesc.

Poezii răslețe publică și prin diferite reviste din vechiul Regat, iar în anul 1904 se asociază la „Junimea Literară“ de sub conducerea d=ului I. Nistor.

Cruda moarte, răpindu-l prea de timpuriu din mijlocul alor săi i-a luat posibilitatea de a=și strânge poeziile într'un volum.

Cu toate că abordează subiecte diferite, din poezia lui Berariu se desprinde, ca notă esențială, lirismul.

Pitorescul țărmurilor italiene, orientul plin de minuni, farmecul naturii, poezia toamnei, sunt prilejuri binecuvântate de inspirație pentru poet.

Tot el ne face să ascultăm duiosul cântec al cavalerului ce se oprește în fața porții ferecate a castelului ce închide între zidurile sale pe iubita și stăpîna gândurilor și simțirilor sale.

Am amintit mai sus că debutul în literatură, C. Berariu, și-l face în revista „Încercări Literare“ care ia ființă în Cernăuți la 1 Februarie 1892 și e condusă de studenții : P. Ionescu — editor — St.

Bodnărescu, redactor responsabil — C. Berariu și G. Toma — colaboratori.

Viața acestei reviste a fost de scurtă durată, căci după 12 numere ea trece în domeniul inexistenței.

În „Încercări Literare“ Berariu publică șase poezii : „În pustiu“, „Destăinuirii“, „Helios și Silene“, „Ard luminile iubirii“, „Desperarea“ și „Florile“.

Dăm în rândurile ce urmează poezia de debut a lui Constantin Berariu.

În pustiu

Întins pustiu. Din ceriu senin

Arzinde raze numai vin

Și de văpaea lor încins

E'n lung și'n lat pustiu'ntins.

O vrajă zace pe pustiu ;

Căci din năsip neci murmur viu

Neci flori neci pomi nu mai răsar

De-a vrajei blăstem. În zadar,

Pribeagul caută'n lung și lat

Sălaş în locul blăstămat

Căci dintr'o zare'n altă zare

E de pustiu o'ntinsă mare.

Dar eată ! Colo dintr'o ceață

Cum ese șesul de verdeață,

Și tot mai viu el se desprinde

Și'n luciu smaraldic se întinde.

Înalții palmi, subțiri pleteși

• *Își clatin vârfurile lenoși*

Și svârl prin luciul frunzelor

Un farmec ademenitor.

Ear printr'a palmilor trupine

S'ascund bordee beduine,

Ce azi se'nalță, mâne pier

Purtând cu sine-a lor mister.

Și ostenitul călător

Întinde pasul său cu dor

Din calea sa cea grea și lungă

La=acel sălaş ca să ajungă.

Sărmane! oare tu nu vezi
Că=unui fantom numai te'ncrezi
Ce cu deșartă strălucire
Te=ademeneste spre peire?

Departa încă este'n zare
Fantomul și . . . incet . . . dispare.
Ear'călătorul ostenit
Jos cade desnădăjdut.

Stârnit de suflete strigoae
Pustiu par'că învioae:
Cu vuet surd și roșii zări
Vine Samum din depărtări

Și aprig vine'ngrozitor
Cu moartea'n ghiare'n al său zbor.
El duce de furtuni o turmă
Sub valuri de năsip in urmă.

Ce=a fost viață e'ngropat

. . . . .
Cu vuet surd și roșii zări
Samum se perde'n depărtări.

Ear călătorul? El sărmanul
Zadarnic și=a dorit limanul
Fantomul cu'nșelându=i chip
L'a dus in groapa de năsip.

De câte ori ah! bietul om
Vânează numai un fantom
De=ale cărui spoeli orbit
Tot umblă'n lume rătăcit.

Și se deșteaptă cu amor
Din al său vis — năluci dispar
Ear'a vieții vijelii
L'ingroapă'n vecinicul pustiu.

Citirea atentă a acestei poezii m=a făcut să mă gândesc la legătura ce ar putea fi între: Emiri (Amicului meu Mehmet Said) de G. H. Granda, publicată la 1873; Meka și Neka de Al. Macedonski; În pustiu de C. Berariu; și O noapte de Decembrie — de A. Macedonschi.

Deocamdată ne mulțumim a da numai această părere pe care poate tot noi o vom elucida într'un timp nu tocmai îndepărtat.

Am amintit mai sus că Berariu a abordat subiecte foarte variate ; pentru a evidenția acest fapt vom da câteva fragmente caracteristice din opera sa.

Asemenea trubadurilor ce rătăcesc peste mări și țări, purtând în sufletul lor icoana „Dulcineei“, ne este prezentat „Cavalerul“ lui C. Berariu :

*Floare albă de iasmin !
Capul tânăr, cap pribeag
Îmblă haimana cu drag
Duce gândul tinerel
Din castel la alt castel
Pururi peregrin*

*Floare albă de iasmin !
Ce-am văzut în Alcazar
Era un miracol rar,
Ochi mai mândri la lucit
Încă nu mi-a întâlnit
Coiful peregrin.*

Isvor de inspirație pentru poet a fost și sentimentul național pe care-l prezentăm cititorilor noștri printr'un fragment din „Cântarea Neamțului“ :

*Sus în munți e viers de fluer
Stai, ascultă! — Lui s'abate
Prin poeni, printre frunzișuri
În străvechea-i noutate
Viersul e născut din fire
Fără dres și făcătură
Ca o floare minunată
Dăruită de natură.
Sus în plaiu ne cântă neamul
Ca insuflețit de zine!
Târgurile, nu-l ascultă,
Târgurile, fără străine.*

Oricine poate vedea că în ultimele două strofe din citatul arătat Berariu plânge soarta orașelor românești ce-și schimbă zilnic înfățișarea din cauza numeroșilor străini ce se așează în ele.

Trecutul preamărit de Eminescu, ne este înfățișat de Constantin Berariu, cu ajutorul Cozminului cuprins de jale :

*De=mi călcau tărâmul însă prădătoare oști avane
Hei ! cum tresărau stejarii când vuiam : săriți copii !
Îmblăteam în carne vie, de puteai dura mormane
De=oase frânte, coaste smulse, desghiocate scăfârlii.*

Ceeace l-a consacrat pe Berariu ca poet n'au fost poeziile răslețe ce le-a publicat aiurea, ci feeria „Făt=Frumos în grădina Sf. Vineri“.

Înspirat din bazmele noastre populare, asemenea lui V. Alecsandri în „Sânziana și Pepelea“ care apăruse în „Convorbiri Literare“ la 1883, Berariu dramatizează în „Făt=Frumos“ episodul în care eroul bazmelor noastre, ce a desfătat multora din noi anii copilăriei, pleacă s'o găsească pe Ileana Cosânzeana furată de zmei.

În rătăcirile sale Făt=Frumos se abate prin grădina Sfintei Vineri ; Sfânta, prin pana poetului ne apare aici altfel decât bătrâna pe care o cunoaștem din bazme, ea ne este înfățișată ca stăpână a florilor și nu e străină de sentimentele omenești, ca cel al iubirii.

Prin glasul „Rujei“, Sf. Vineri ne este înfățișată astfel :

*„Tu presuri între flori din apă vie
Ai frumuseții stropi cu dărnicie
Ș'a tinereții daruri nestimate :
Culoarea lor, mirezmele bogate
Și prav de aur și dulceață mierii,
Ce=i mai plăcut gustării și vederii ;
Mărețul farmec tu îl dai naturii,
Livezii, luncei, holdei și pădurii.
Pe apă presuri flori, pe stânci, ori unde
Al dărniciei tale har pătrunde,
Urzind o minunată înzestrare.*

Nobilul sentiment al iubirii, care cuprinsese simțirea Sf. Vineri, poetul ni-l redă prin versurile :

*„O Făt=Frumos ! Apropie=te, vină,
Să=ți văd afund a ochilor lumină,
Să=mi îndrăgesc de ea a mea simțire
Ce, când te văd, se imple de uimire“.*

sau :

„O vină, Făt=Frumos, la tronu=mi vină,
Ca un stăpân alături mi te=așează
Și, răspândind a stelei tale rază,
Să dai grădinii dulcea=ți strălucire“.

Acest sentiment se naște în pieptul Sfintei, atunci când ea află originea lui Făt=Frumos, pe care Berariu o înfățișează în chipul următor.

. . . . . în zori
Eu m=am trezit culcat în pat de flori
Depart'e'n răsărit — eu nu știu unde —
Pe=un pat frumos, ce între munți s'ascunde
Pe capul meu căzu de zori o rază
Și luciu auriu din păr îmi scântează
A nopții umbre strâns=am în orbite
Și negre stele'n ochi am zugrăvite
Din cupa unei flori sorbit=am miere,
De=atunci mi=e glasul dulce'n mlădiere ;
Botezul l=am primit din stropi de rouă,
Îndată am simțit o viață nouă
Și'n clipă am crescut la trup deplin
Cum sânt acum, în fața ta când vin.

Cu toată dragostea ce i=o arată Sfânta Vinere lui Făt=Frumos, acesta e hotărât să=și continue pribegia căci idealul său era s'o re=capete pe Cosânzeana din mâinile Craiului zmeilor.

Dar, pentru aducerea la bun sfârșit a țelului său, Făt=Frumos cere sprijinul Sfintei, care î=l promite condiționat: s'o scape de hoții ce=i răpesc merele de aur.

Făt=Frumos se execută; prinde pe trimișii Craiului zmeilor și e hotărât să=l răpună chiar și pe el.

Pentru a=l determina pe Făt=Frumos să renunțe la această idee, iată cum își descriu zmeii pe Craiul lor.

„El peste cap se dă, se face'n loc
Balaur, fiară, abure sau foc
Și ca un brâu în jurul tău se'ncinge
Te strânge, opărește, se prelinge,
Te frige, arde, trupul ți=l doboară
Și'n cumplite chinuri te omoară.

Această descriere nu se deosebește întru nimic de cele din poveștile cu zmei, esențialul însă în acest fragment este felul poetic în care ni este prezentat Craiul zmeilor de către Berariu.

Un pasagiu de o vie plasticitate și de o frumusețe rară îl formează descrierea răpirei Elenei Cosânzene.

Natura întreagă își schimbă înfățișarea, totul capătă un aspect atât de îngrozitor, încât celor mai fricoși li se părea ca sfârșitul lumii este aproape.

În acest vacarm ce cuprinsese tot pământul se întâmplă actul dureros pentru „Curtea împărătească“ dar mai ales pentru Făt-Frumos.

Ileana este furată de zmei.

Pentru a putea simți mai bine fiorii ce cuprinseseră pe toți curtenii să lăsăm pe însăș poetul să ne dezvelească acest tablou :

*„Era ntr'o noapte, pogori furtună
Cum nu a fost pe lume mai neună
Cu uragan suflat de vrăji de vraci
Ce răsturna din rădăcini copaci,
Și vrâjind plesnia, ca să dărâme
Și iar să fugă prin întunecime ;
Ziceau fricoșii oameni, făcând cruce :
„Sfârșitul lumii vine să ne-apuțe !“
Când se zori, la curtea 'mpărătească
Era o frământare nefirească
In toți. O groază negrăită
In jur se'ntinse. Iute alergică
Aprozi și crainici cautători prin țară,
Dar urmă nu găsiră ; doar o babă,
Ce'n bob vrăjia, le povesti în grabă
De umbre sburătoare și de un vaer
Ce dureros s'a auzit prin aer ;
**De un fulger roș, făcând să se'ntrevadă
O umbră neagră ș'un chip de zăpadă**
Și zis-a baba : spuneți la'mpărat
Că craiul zmeilor odrasla i-a furat !“.*

Puternic inspirat din bazmele populare, aducând pe alocurea modificări îndrăznețe după gustul și concepția sa, inventând figuri proprii autorului, intercalând pe alocurea dansuri fantastice, C. Berariu ne-a dat cea dintâi dramatizare a bazmului românesc.

Aceste însușiri dublate de un vers vioiu și o limbă poetică, face să se treacă cu vederea unele scăderi ale operei, cum sunt neologismele — e drept cam rare — sau unele nepotriviri de versificație.

Cu ocazia sărbătoririi a 25 ani a „Reuniunii Române de Muzică“ din Sibiu, Constantin Berariu alături de Temistocle Bocancă, colaborează cu Tudor cavaler de Flondor, și dau la iveală opera populară „Moș Ciocârlan“ în 3 acte (4 tablouri).

Muzica se datorește cavalerului de Flondor.

După trei ani, la 1904, Berariu publică în volum tragedia în 5 acte a lui Fr. Grillparzer, „Ale mării și iubirii valuri“ sau „Hero și Leandru“, care apăruse în „Junimea Literară“.

O altă traducere în românește, a aceleiași opere o avem în versiunea lui Haralamb Lecca.

Pornit pe calea dramatizării basmelor populare, Berariu publică la Cernăuți în 1923, poemul dramatic „Cheleş Impărat“.

În câteva cuvinte putem rezuma subiectul astfel :

Fiica unui împărat își alege de soț pe grădinarul palatului, care în realitate e fiul unei zâne.

Pentru neascultarea sa față de zână „Cheleş“ acesta e numele eroului, a fost blestemat să rămână cocoșat, până în ziua în care va fi luat de soț de o domniță.

Boerii dela curtea împăratului se răscoală împotriva acestuia pentru rușinea ce le-a făcut-o domnița și vor să-l detroneze, cu toate că acesta își gonise fata și pe soțul ei Cheleş.

În faza critică a răscoalei sosește Cheleş, de data aceasta în adevărata sa ținută, învinge pe răsvrățiți, reintronează pe împărat și el rămâne moștenitorul domniei și stâlp al bătrînelor împăratului.

Sunt în acest poem dramatic pasagii demne de laudă, cari nu ne dau voie să le lăsăm neevidențiate.

Iată de exemplu cum povestește Cheleş domniței neascultarea poruncilor date de zâne :

. . . . .
„Sus în palat e bocet și jelite !
Trei zine plâng și fapta mea o ceartă
„Ne-ai înșelat, credința ta-i deșartă
Și drept răsplată trupul tău rămâie,
Cum e acum, schimbat într'o momâie“ !

Când rătăcesc privirea la oglindă,
Ce vede ochiul, nu vrea să cuprindă:
Aşa-i făptura de viteaz ?

O zină,

Privind la mine, parecă suspină
Şi blândă rugătoare se îndreaptă
Cătră surori: „A fost viteaz la faptă,
Osânda prea e mare!“ Alta spune:
De vrajă scape numai prin minune!
A treia zice: „Să-l ierţăm surori,
Pe un ceas în zilele de sărbători!“

La auzul acestei nenorocite întâmplări, domniţa mişcată răspunde:

E hotărît ce inima îţi cere

. . . . .

Eu te primesc de mire

Şi sunt mireasa ta.

Sfatul ţării cerea cu insistenţă bătrânului împărat că să-şi mărite odrasla, şi bucuria tatălui fu de nedescris când îşi văzu copila că în sfârşit s'a hotărât să-i asculte rugăminte.

Un eveniment de importanţa acestuia, după obiceiul străvechiu al ţării, trebuia anunţat în lungul şi latul ei, şi toate odraslele boereşti luau parte la măreţul eveniment, fiecare din ei purtând speranţa că zarul va fi aruncat în norocul său.

Dar soarta a vrut altfel — domniţa şi-a ales pe Cheleş.

Pregătirile ospăţului domnesc erau îndeaproape supravegheate de însuş împăratul, şi lui Berariu nu i-a scăpat acest fapt pentru ca să ne dea un tablou de o vie plasticitate şi sensibilitate.

. . . . .

„Siliţi, feciori, frumoasă rânduială

Să aşezaţi prin orice colţ de sală !

(Slujitorii se închină şi continuă directicarea)

Resimt în piept, în crier, mădulare

Un râu de bucurie'n revărsare

Prin trupul cel bătrân. O tinereţe !

Revii din nou în trup şi vorbăreţe

Se 'apropie amintiri ?

Din umbre iese

Icoana ta, a tinerei mirese

*Ce imi erai un sol de mângâere,
Liman de bunătați, potir de miere
Altar de inchinare — o, erai
Un chip de înger care-mi aduceai
Inchipuirea fericirii mele!
Te 'ntrezăresc, purtând în vârful frunții
Cununa de mireasă 'n ziua nunții,
Și retrăesc fermecătoarea clipă
Când mă purtai pe-a dorului aripă
Nu pe pământ — prin cer, prin plaiu de zine.
Nimic nu mai vedeam decât pe tine:
Lumina ochilor, senina față
Zimbirea dăătoare de viață!
Pogoară sfânto din lăcaș de stele,
Străbate drumul din 'nălțimi albaste,
Alături vină-mi, dă mlădiții noastre,
In ziua ei de nouă îndrumare,
Al mumei sfat și binecuvântare!*

Rămas de mult fără tovarășă de viață, împăratul în preajma marelui eveniment, cheamă alături de sine umbra mamei domniței care să-și alătore sfatul și binecuvântarea cu a sa.

Credem că oricine va ceti acest fragment, va simți împreună cu noi aceeași emoție.

Domnița văzându-l pe Cheleş in unul din ceasurile ce-i hotăriseră zânele pentru reîntrupare în adevărata sa formă, se simte fascinată de farmecul ce se revarsă în jurul eroului și iată cum ni-l prezintă :

*„Al nopții glas îi isvora din gură...
Sau vraja visului gândirea-mi fură?
Vorbea de pribegii prin țări de zine,
De întâmplări de cuidătenii pline,
Din lumea bazmelor părea că spune
Ce-i mai bogat în farmec și minune...
Neînsemnat e omul, dar în vorbă
A lumii frumusețe o resorbă
Și-o face încă mai încântătoare
Din ochii lui ceva se întrezare
Ce te uimește...*

Alături de descrierea Domniței, pornită dintr'un sentiment de dragoste, Berariu, prin glasul disperat al unui oștean din ceata răsculaților, ni-l înfățișază pe eroul nostru Cheleş :

*„Arhanghel alb cu plete fâlfâite,
Cu biciu de foc, în drumul lui înghite
Pământ și oameni. Nimene nu=i harnic
Să=i fie drumul, bântue amarnic!
El, cum apare, viețile le curmă
Și fug oștenii pare=că=s o turmă
De oi în risipire.*

. . . . .

*Așa=i cum zic! Pe semnul sfintei cruci
Mă jur! Cu ochii mei văzut=am doară
Cum vine ca furtuna ce doboară.*

Mănuitor îndemânatăc al condeiiului, Constantin Berariu a dramatizat un basm popular, creiind o adevărată operă dramatică cu care se poate mândri nu numai literatura bucovineană, ci întreaga noastră literatură.

Personagiile lui Berariu sunt luate din basm, dar o analiză mai amănunțită ne face să întrezărim în unele din ele figuri reale.

Sub chipul bătrânului împărat cu barba albă ca neaua dar tare ca stejarul, nu e greu să vedem evocarea figurei domnilor moldoveni, credincioși cuvântului dat, blânzi și iertători cu cei cărora li se cuvine blândețe și iertare, cruzi și fără milă față de clevețitori și nevrednici.

Domnița — nu e o față de rând ca toate celelalte — ea este o martiră — o sacrificată — pentru sfânta iubire și izbăvire a celui ce fusese blestemat de zâne.

Eroul „Cheleş“ este figura legendară a lui „Făt=Frumos“ pe care am întâlnit=0 și în poema cu acest nume.

Mulțimea — această turmă nesocotită de cei tari — reprezintă poporul român — așa cum îl cunoaștem: blând și viteaz, credincios și sincer, părăsindu=și ogorul și vatra pentru a veni în ajutorul domnului și stăpânul său împăratul — atunci când acesta este în primejdie.

Am putea adăoga la observațiile de mai sus și următoarea : din scrisul lui C. Berariu se desprinde sentimentul omului ce=și iubește țara și neamul din care face parte.

Dar, nu numai din scrisul său putem desprinde acest fapt, ci din întreaga sa activitate politică, literară, artistică și didactică.

Luptând cu toată convingerea triumfului final, C-tin Berariu — pentru care idealul suprem era ridicarea pe toate căile a românismului — reușește să înființeze la Cernăuți un teatru național, al căru prim director a fost.

Activitatea sa ca director al teatrului se împarte în două perioade dela sfârșitul lui 1922 până la 1926 și dela 5 August 1927 până la 19 Octombrie acelaș an.

Devotându-se cu toată puterea sa de muncă, dragoste și pricepere teatrului, Berariu a cucerit un loc de frunte în istoria teatrului din Bucovina, realizându-și gândul său măreț: „Un templu de cultură și propagandă națională“.

Cu toate multiplele sale preocupări, C. Berariu a găsit timp îndeajuns ca să se consacre și științei juridice.

Își trece doctoratul în anul 1920; la sfârșitul lui 1919, la 1 Decembrie, e numit conferențiar la catedra de drept constituțional pentru cursurile de licență.

În această calitate funcționează până la 1 Oct. 1921, când e numit profesor agregat la aceeaș catedră.

Cursurile sale erau foarte frecventate de studenți; la acest fapt contribuia mult verva sa împletită cu căldura ce punca în expunerea elor mai aride chesniuni.

Răspândindu-și energia, talentul și puterea de muncă în preocupări diferite, Constantin Berariu urmărea un singur țel — *ridicarea sentimentului național și al culturii românești* — și el și-a realizat acest ideal cu prisosință.

Considerând că o figură de talia lui Berariu nu trebuie trecută în domeniul uitării — ci ea trebuie să facă obiectul unui studiu amănunțit — vom căuta să ușurăm întrucâtva munca viitorilor cercetători — dând la sfârșit bibliografia operelor sale — atât cât ne-au permis'o împrejurările.

Cu trei luni înainte de a închide ochii pentru totdeauna, C. Berariu a publicat în revista „Junimea Literară“ ultima sa poezie înfitylată „Baccanal tragic“.

Pentru facerea unei păreri cât mai juste asupra evoluției poetice la Berariu, vom reda în întregime ultima sa poezie cu atât mai mult cu cât cititorii noștri găsesc în această schiță biografică poezia a lui Berariu „În pustiu“.

Baccanal tragic.

În peștera ascunsă
Sub bolți de stâncă
Fumegă reșina
Torțelor aprinse
Fiind serbarea
Zeului rodirii.

De para roșie
Luminate trupuri
Zac împrejurul
Focului ce arde
În palalaie
Trosnind din vreascuri
Și fășnind scânteii.
Pe lungi frigări
Cârlani se frig în pară
De sfârâe grăsimea ;
Din leșuri fripte
Lumea ospătează
Bucăți aburitoare
De carne caldă,
Și mai îmbucă
Și grâu pisat amestecat cu miere.
Pe sub pereți
Stau vase mari de lut
Ca niște puțuri
De mursă pline,
Turbure și dulce
Din boabele de vie tescuită ;
Multe mâini
Din ele'și umplu vase
Și le plimbă
De toarnă'n cupele de cranii
Și coarne lungi de bour
Din cari se stâmpără
Nesaturata poftă.
În veselie, chiue și cântă
Convivii cei pletoși,

Bătrânii beau
Iar tinerii flăcăi
Îl tropotesc pământul
În dansuri săltărețe
Încât de vuiet peștera răsună.

* * *

Un cârd de fete
Fără port de haine
Cu părul despletit
Și cu centuri de foi de vie
Înmlădiindu-și trupul
În mână poartă vase
Cu fum de mirodenii
Și'n jurul focului
Cântând dansează.
Când pe-o targă lată
În pat de fân și foi de vie
Presurat cu flori
Aduc mireasa,
Tânăra fetiță
Abea îmbobocită ;
Trupușorul ei
Înrotunjit de sevă
Îi tremură,
Iar ochii ei sfioși
Ca de copil,
Ba cată'n jur
Ba ca de frică
Închid lucirea dulce sub pleoape.

* * *

Iată-l și Zeul rodirii !
Întimpinat de flueri și naieri
Și de cimpoaie sunând ca bondarii
În chiote lungi și'n bateri de palme
Zeul pășeste

În frunte purtând
Cununa de foi de vie
Pe pleoapele lui poleite de aur;
Zeul zâmbește
Și dintr'o singură sorbitură
Golește un corn bătut cu argint
Umplut până'n vârf
Cu mursa cea dulce;
Bărbați și muieri
Îi tot beau de'nchinare
Din tidve de om și din coarne de
Glăsuindu-i mărire. /bour

* * *

Se ghemuiră'n pat
Fetița cea tânără
Când zeul îi vine
Și lângă dânsa se așează
În așternutul de fân,
Coperit cu foiețe de vie
Și cu flori presurat
Femeile cântă în jur
Cântări de nuntiri.

Din umbrele peșterii
Pe umeri și spete
Cu blănuri de șap
Fauni, se reped și răpesc
Dansatoarele fete
Cari se prefac a țipa
Dar totuși se lasă răpite
În umbrele peșterii
Ce gem și suspină
În vraja iubirii.

Aproape de foc
În patul fetiței
Zeul rodirii cuprinde
Cu brațele tari
Trupușorul cel tânăr
Frângându-l de mijloc
.....
Chiue lumea și bate din palme
Cupe de cranii și coarne de bour
Se'nchină zeului biruitor
Când el se ridică;
Fuge fetița
Și'n hohot mulțimea
Rod îi urează
Și naștere ușoară.

* * *

Se'ntinde beția
În zgomot de glasuri
În jurul Zeului — mire,
Purtat pe umeri de tinerii Traci
Sau prins în brațe de tinere fete
Ce-și mlădie trupul
În dansuri zglobii
Întind flăcăii
Vârtejul nebun
În pământ tropăind
De urla de zgomot
Peștera toată
Luminată de torțe
Ce flacăra și sting
În fum de rășină.

* * *

Am spus mai sus că vom da o listă bibliografică a lui Berariu, consecvenți cu noi înșine dăm — fără a avea pretenția că lista noastră e completă — bibliografia poetului și marelui român C. Berariu.

Publicațiile lui Constantin Berariu.

Poezii

1. În pustiu	în „Incerări Literare“ I pag.	4
2. Destăinuiți	„ „ „ „	25
3. Helios și Silene	„ „ „ „	33
4. Ard luminile iubirii	„ „ „ „	44
5. Desperarea	„ „ „ „	57
6. Florilor	„ „ „ „	88
7. Moșneagul și pribeagul	în „Gazeta Bucovinei“ II No.	3
8. Don Quixote	„ „ „ „	13
9. Christos a înviat	„ „ „ „	28
10. Izvorul fericirii	„ „ „ „	32
11. Nenorocirea	„ „ „ „	33
12. Lângă lac	„ „ „ „	34
13. La joc	„ „ „ „	49
14. Lia	„ „ „ „	53
15. Vorba rea	„ „ „ „	102
16. Rămășagul	„ „ „ „	102
17. Bartolomeo	„ „ III „	16
18. Cântec italian	„ „ „ „	38
19. Sorina	„ „ IV „	17
20. Buchetiera	„ „ „ „	40
21. Arvoana	„ „ „ „	40
22. Noaptea pe mare	„ „ „ „	65
23. Trei baci	„ „ „ „	65
24. Trei săruturi	„ „ „ „	65
25. Buchetul de adio	„ „ „ „	70
26. Ricardo	„ „ „ „	82
27. Se'nvârte roata la morar	„ „ V „	82
28. Cei trei. (După Lenau)	„ „ „ „	42
29. Nocturna	„ „ „ „	42
30. Buga	„ „ „ „	42
31. Cutreeram litorele Triestii	„ „ „ „	44
32. Selsebil	„ „ „ „	44
33. Ali și Hafis	„ „ „ „	78
34. Fugit-am în pădure noaptea	„ „ „ „	81

35. Iussuf	în „Gazeta Bucovinei“	V	No.	86
36. Earna pe lac	„	„	VI	„ 69
37. Suspinul Cozminului	„	„	„	71
38. Jocul olimpic	în „Deșteptarea“	IX	„	25
39. Madrigal	„	„	„	25
40. Elegie	„	„	„	38
41. Cheful babej	„	„	„	41
42. Târziu acu-i și satul doarme . .	„	„	„	41
43. Când liliacul pierde floarea . .	„	„	„	41
44. Durdura	„	„	„	41
45. Zic părinții	„	„	„	46
46. Veverița	„	„	„	46
47. Unde-ți sboară ochiul tânăr . .	„	„	„	46
48. Și eară în floare e holda . . .	„	„	„	46
49. Profanarea	„	„	„	46
50. O sară în Venetia	„	X	„	1
51. Fragment (din Ale mării . . .)	„	„	„	1
52. Prologul din feeria „Norocul“	„	XI	„	34
53. Scene intermediare din „Norocul“	„	„	„	35
54. Pastel elegiac	„Patria“	I	„	11
55. Hai drăguță, să te duc	„	„	„	23
56. Cântecul ochilor	„	„	„	28
57. În tavernă	„	„	„	30
58. Din pagini colbăite	„	„	„	63
59. Distice spartane	„	II	„	129
60. „	„	„	„	130
61. „	„	IV	„	365
62. Revenire	„	„	„	390
63. Grigori sinetarul	„	„	„	391
64. Fragment — tr. după Hauptmann	„	„	„	404
65. Fragment din „Cheleş Impărat“	în „Junimea lit.“	XII	No. 1,	
			2, 6—9 și 10—11	
66. Lacrima lui Tvardowski trad. din I. Vrhlicky	în „Junimea lit.“	XII	pg.	17
67. Din leatul 7108	în „Junimea lit.“	XII	pg.	120
68. Când am murit	„	„	„	158
69. Cântarea vieții, trad.	„	„	„	50
70. Cântarea neamului	„	„	XIV	„ 15
71. Bazmul nostru	„	„	„	68

72. Episod antic	în „Junimea lit.“	XIV pg.	141
73. Cântecul ochilor	„ „ „ „	„ „	242
74. Rămas bun	„ „	XV p.	14 și 147
75. Bacchanal tragic	„ „	XVIII „	151— 152.

Articole

1. Victor Crășescu	în „Gazeta Bucovinei“	III No.	33
2. Notiță literară	„ „	I „	55
3. Dare de seamă critică asupra tragedii „Horia“ de G. Popp.	„ „	„ „	60-65
4. Lumină să se facă	„Deșteptarea“	IX No. 23 și 25	
5. Concertul Armoniei	„ „	„ „	92
6. La Dumbrăveni	„ „	X „	65
7. Un document din 1654	„ „	„ „	59
8. Proclamația Mariei Theresa	„ „	„ „	63—64
9. Prinos lui D. A. Sturdza la împlinirea celor șaptezeci de ani „	„ „	XI „	23—24.

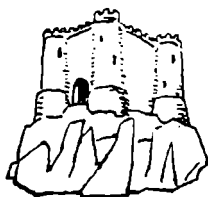
Opere și traduceri.

1. „Moș Ciocârlan“ în colaborare cu Tudor cav. de Flondor și Tem. Bocancea, 16 p. Cernăuți 1901.
2. Tricolorul românesc, 22 p. Cernăuți 1901.
3. Făt-Frumos în grădina Sfintei Vineri, 47 p. Cernăuți 1904.
4. Cheleş Impărat, 102 p. Cernăuți 1923.
5. Noua Constituție a României — Reflexiuni și ante-proiect. 86 + II p. C-ți 1922.
6. Ale mării și iubirii valuri (Hero și Leandru), tragedie în 5 acte de Fr. Grillparzer. Traducere de C. Berariu, Cernăuți, 1904.

Despre C-tin Berarin

1. Ovid, Recenzie despre „Moș Ciocârlan“ în Deșteptarea IX No. 32 și 33.
2. — Adresă deschisă lui C. Berariu (în legătură cu „Tricolorul“) în „Deșteptarea“ IX No. 37.
3. Notiță despre C-tin Berariu în „Deșteptarea“ XI No. 3.
4. Tofan (G). Recenzie „Făt-Frumos“ în „Deșteptarea“ XII. No. 4.
5. — Notiță în „Junimea literară XIII No. 1—2 p. 77.
6. — „ „ „ „ XIV No. 7—8 p. 240.

7. Mitric (Ăt), Notiță în „Junimea Literară XIV No. 11—12 pg. 419—21.
8. Mitric (Ăt), „ „ „ „ XV No. 1—2 p. 42.
9. Bodnărescul (L), Autorii Români bucovineni, C-ți 1903.
10. Loghin (C). Scriitorii bucovineni — Antologii — București, 1924, p. 59.
11. „ Istoria literaturii române din Bucovina 1775—1918, Cernăuți, 1926 p. 192.
12. Adamescu (G), Contribuții la bibliografia românească ; Buc. 1928 vol. III p. 336.
13. — Notiță în „Convorbiri Literare“, 1925, pg. 797—798.
14. Morariu (V), Recenzie despre „Făt-Frumos“ în „Junimea Literară“, 1904, No. 1 urm.

10 li